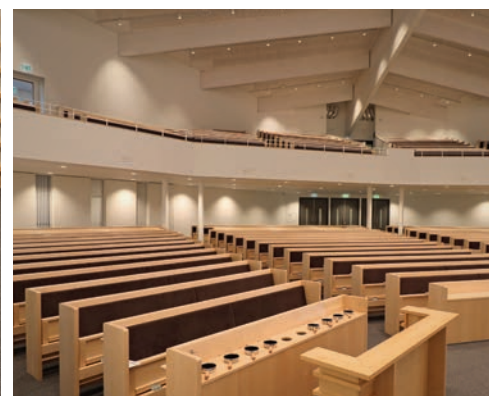

KERKELIJK WEEKBLAD VAN
DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

de

AAMBINDER

Gereformeerde Gemeente Sliedrecht

07/01/2021
jaargang 99

nr **15**

Op 18 juli 2018 overlijdt ouderling M. Broere te Sliedrecht, in de leeftijd van 71 jaar. Vanaf 2012 heeft hij de gemeente in het ambt gediend. Na zijn overlijden wordt hij in de kerkbode herdacht en schrijft ds. A.T. Huijser onder meer: 'Zijn oprechte eenvoud en kinderlijke godsvreze maakte hem aantrekkelijk in de omgang. (...) Genade maakte hem klein en hield hem klein. Nergens was hij liever dan onder

Gods Woord en niets zocht hij liever dan de omgang met Gods volk. Gearriveerdheid was hem vreemd. De Heere hield hem in dat opzicht aan een kort touwtje en laag aan de grond. Zichzelf helpen, zichzelf erbij houden en zichzelf er bij-geloven kon hij niet. Meer dan eens liep het vast en kwam hij met alles op de zeef. Maar de Heere heeft het goede werk in zijn leven willen onderhouden, willen bevestigen en verdiepen.'

Het Lam Gods

Toen de kinderen Israëls uit Egypte verlost werden, moesten ze op bevel des Heeren op de tiende van de maand Abib (die na de ballingschap 'Nisan' wordt genoemd) een eenjarig lam van de kudde nemen. Het moest een volkomen lam zijn, zonder enig gebrek.

*Zie, het Lam Gods!
Johannes 1:36b*

Dat lam moest apart gezet worden en zo vier dagen bewaard worden. Op de veertiende van de maand moest het geslacht worden. Het bloed van dat lam moest worden opgevangen en gestreken aan de bovendorpel en de zijposten van de deuren der huizen.

Waarom moest dat alles plaatsvinden? Wel, in die nacht zou een engel door het land van Egypte gaan en alle eerstgeborenen van mensen en beesten doden. Alleen daar, waar de engel aan de posten het bloed zou zien, daar zou hij voorbijgaan.

Rijke prediking

Hierin lag voor het volk een rijke prediking. Ten eerste predikte dit het volk het oordeel Gods. God zou een verdervende engel zenden. En wie zou voor die engel veilig zijn? Was het volk van Israël beter of waardiger dan het Egyptische volk? O nee. Niets was er wat dat volk waardiger maakte. Zij waren met alle mensen in Adam verdoemelijk voor God.

ds. G. Hoogerland,
Rotterdam-
IJsselmonde

Ten tweede predikte dit het volk de noodzaak van voldoening. Er moest voor de zonde voldaan worden. De dood, als straf op de zonde, moest ondergaan worden.

Ten derde predikte dit het volk de mogelijkheid van voldoening door plaatsvervangende. Het lam werd gedood, geslacht, in de plaats van de eerstgeborene.

Ten vierde predikte het lam aan het volk de noodzaak van een volkomen lam. Een volkomen lam moesten ze hebben, zonder enig gebrek.

Ten vijfde predikte deze instelling Gods het vrije en onbegrijpelijke van Gods welbehagen, dat hun dit lam tot behoudenis werd gegeven. God was dat niet verplicht. Hij deed het uit vrije, soevereine liefde, terwijl Hij de Egyptenaren ten onder deed gaan.

Tenslotte predikte deze instelling de noodzaak van persoonlijke voldoening. Er was geen voorbijgaan van de engel om het bloed aan de posten van een andere Israëliet. Het moest aan hun eigen deurposten gestreken zijn.

Bij Bethábara

Johannes de Doper predikt te Bethábara bij de Jordaan, waar velen op weg naar Jeruzalem de rivier oversteken. Velen horen daar zijn prediking. Ze komen tot hem uit al de omliggende plaatsen. Zelfs ook uit Jeruzalem.

Eerst heeft Johannes de Doper de zonden aangewezen en de noodzaak van bekering gepredikt. De straf op de zonden heeft hij niet verzwegen. En nu mag hij, ziende op Jezus, daar wandelende, door de Heilige Geest, in Hem het ware Lam Gods zien. En zo mag hij Hem aanwijzen en prediken.

Geliefde lezer en lezere, wij zijn met de gehele wereld onder Gods toorn en vloek. De verderfengel staat gereed om ons voor eeuwig te verdelen. Vanwege onze zonden moeten wij door het zwaard van Gods wrekende gerechtigheid vergaan. Tenzij we schuiling vinden achter het bloed van het Lam Gods, Christus. Dat Lam Gods

In dit nummer

4 Commentaar:
Schorsing ds. Latzel

6 2021
'...en geve u vrede'

16 Het ambt van
ouderling

- 2** Het Lam Gods
- 3** De zaligspreekingen [1]
- 5** Anna, de weduwe [2]
- 7** VGS 1921-2021
Honderd jaar tussen kerk,
school en maatschappij
- 8** Bijbelstudie 1 Petrus [1]
- 9** Kerknieuws
- 10** Berichten
- 10** Kerkdiensten
- 15** Jeugdrubriek

De zaligsprekingen [1]

wordt u gepredikt als het enige Middel ter behoudenis. We moeten persoonlijk deel aan Hem hebben.

Zijn er onder onze lezers of lezeressen, die zichzelf leerden kennen als een schuldige, die voor Gods wrekend zwaard niet kunnen bestaan? Hebt u alles geprobeerd om die toorn Gods te ontvlieden en wederom tot genade te komen? Wat is er van al uw pogingen terechtgekomen? Bent u nog bezig om uw behoudenis te zoeken buiten dat Lam Gods? Het zal u niet baten, het zal alles tekortschieten. Niets kan de verderfengel tegenhouden. Daarom: 'Zie, het Lam Gods!' Laat alles buiten Hem eens los. U hebt dit Lam nodig.

Aan Gods recht voldaan

Is er een volk dat alles verloren heeft? Dat in de ledigheid en de armoede van hun bestaan zonder bedekking over de aarde gaat? Geen traan of zucht die u helpen kan? 'Zie, het Lam Gods!' Daarin ligt de enige mogelijkheid van uw behoud. Mocht u bij aanvang op dat Lam blikken? Hoe wonderlijk was het u. Een tiende ure. Hij kwam als het volkomen Lam, het plaatsbekledende Lam, het noodzakelijke Lam, het gegeven Lam. Gods welbehagen werd in Hem geopenbaard. Niet alleen voor anderen, maar ook voor u. U mocht veel in Hem zien, het dierbare, gepaste en gewillige Lam. Maar nu is het ook nodig te leren dat het zien van het Lam niet genoeg is. Het Lam moest geslacht worden. Het bloed moest vloeien en gestreken worden aan de posten.

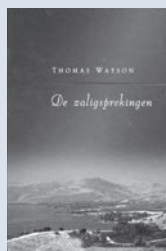
Volk des Heeren, met het zien van het Lam staat uw schuld nog open en is Gods recht niet voldaan in uw leven. De Heere lere u de noodzaak van de voldoening door de dood van de Middelaar. Hij geve u niet alleen Kerstfeest te beleven, maar make ook plaats voor Golgotha. Daar is Gods recht voldaan.

Jong en oud, de verderfengel komt ook ons bezoeken. Vindt hij dan het bloed van het Lam aan de posten van ons hart?

In de rubriek Meelezen citeren we dit jaar uit het boek "De zaligsprekingen" van de Londense puritein Thomas Watson (circa 1620-1686). Zelf noemde Watson dit boek 'een samenvatting van de godsdienst en een uittreksel uit de Bijbel'. In twintig hoofdstukken behandelt hij de zaligsprekingen uit Mattheüs 5. We lezen mee in de uitgave van Den Hertog (2015).

Thomas Watson

Uit: "De zaligsprekingen", Thomas Watson (uitg. Den Hertog).

'En Jezus de scharen ziende, is geklommen op een berg; en als Hij nedergezeten was, kwamen Zijn discipelen tot Hem. En Zijn mond geopend hebbende, leerde Hij hen.'

Mattheüs 5:1,2

De evangelist Mattheüs, de schrijver van deze gewijde geschiedenis, was aanvankelijk tollenaar van beroep. Nadat Christus hem uit het tolhuis had geroepen, heeft Hij hem gemaakt tot iemand die zielen vergadert.

Deze heilige man beschrijft in het eerste hoofdstuk de geboorte van Christus en Diens geslachtsregister. In het tweede Zijn waardigheid: een ster leidt de wijzen tot Hem en Hij ontvangt als een koning goud, wierook en mirre (vers 9-11). In het derde hoofdstuk beschrijft de evangelist de doop van Christus, in het vierde Zijn verzoeking, in het vijfde Zijn prediking. Dat laatste hoofdstuk is als een rijke mijn. Elke ader heeft goud in zich.

In Mattheüs 5 zijn vier dingen die zich aan onze blik voordoen :

- het eerste is de Prediker
- het tweede is de preekstoel
- het derde is de gelegenheid
- het vierde is de preek.

De Prediker: Christus en Zijn hoedanigheden

De Prediker is Jezus Christus, de beste van alle predikers. Hij is het in Wie de deugden samenkomen, een keur van bekoorlijkheden. Zijn lippen waren niet alleen zoet als een honingraat, ze dropen ook als een honingraat. Zijn woorden waren een godsspraak, Zijn werken waren wonderen, Zijn leven was een voorbeeld, Zijn dood een offerande. Hij is geklommen op een berg en heeft geleerd. Jezus Christus was in ieder opzicht verwaardigd en bekwaam gemaakt tot het werk van de bediening. Christus was een verstandig Prediker. Hij had 'de Geest niet met mate' (Joh. 3:34) en Hij wist hoe Hij een woord op zijn pas moest spreken, wanneer Hij bemoedigen moest en wanneer Hij troosten moest.

Christus predikte met macht en leerde als macht hebbende (Matth. 7:29). Hij kon de mensen hun zonden voor ogen stellen en hun laten zien hoe hun hart was. 'Komt, ziet een Mens Die mij gezegd heeft alles wat ik gedaan heb' (Joh. 4:29).

Als Prediker verstond Christus de kunst om zielen te bekeren: 'En velen geloofden aldaar in Hem' (Joh. 10:42). Het waren mensen van aanzien, maar ook velen uit de oversten geloofden in Hem (Joh. 12:42). Hij 'in Wiens lippen genade was uitgestort' (Ps. 45:3), kon genade uitstorten in de harten van Zijn hoorders.

Christus was een wettig Prediker. Hij had niet alleen de zalving van Zijn Vader ontvangen, maar ook Diens opdracht: 'De Vader, Die Mij gezonden heeft, getuigt van Mij' (Joh. 8:18). Christus, in Wie alle volmaakte eigenschappen samenkwamen, zou niet alleen plechtig worden verzegeld en bevestigd in Zijn ambt van Prediker, maar ook in dat van Middelaar.

(wordt vervolgd)

Schorsing ds. Latzel

Het kerkbestuur van de Sint-Martinigemeente in Bremen vraagt zich af: 'Wie schaadt de kerk: degenen die Bijbelgetrouw prediken of degenen die duidelijk afstand nemen van de Bijbelse grondslagen? Hoe kan het, dat een predikant die trouw is aan de Bijbel door de kerk tot zwijgen wordt gebracht, maar dat de hoogste vertegenwoordigers van de Evangelische Kerk in Bremen in het openbaar ideologieën mogen verspreiden die duidelijk ingaan tegen de Bijbel en tegen alle geloofsbelijdenissen van de Reformatie?'

ds. W. Silfhout,
Capelle a/d IJssel

De aanleiding tot het stellen van deze vraag is de schorsing van ds. O. Latzel, de predikant van de gemeente. Ds. Latzel werd veroordeeld door de burgerlijke rechter wegens 'volksopruiming'. Hij zou tijdens een huwelijkseminar hebben aangezet tot haat tegen homoseksuelen. De predikant tekende tegen dit vonnis hoger beroep aan. Daarop besloot de leiding van de Bremer Evangelische Kerk ds. Latzel gedurende de procedure te schorsen. Hij mag noch in eigen gemeente noch elders preken en ook geen pastorale zorg verlenen.

Geestelijke strijd

Het kerkbestuur van de Sint-Martinigemeente, dat volledig achter zijn predikant staat, spreekt van een monsterlijk proces dat geen ander doel heeft dan de Sint-Martinigemeente te vernietigen. Maar er is meer aan de hand dan het mogelijk vernietigen van een gemeente. Hier komt de strijd tussen de geesten openbaar. Mag een predikant op grond van de Schrift nog wel zeggen dat de homoseksuele praktijk zonde is? Of anders gezegd: Moet een predikant niet blijven zeggen dat de homoseksuele praktijk zonde is, ook als daarop met straf wordt bedreigd? Ook als dat gevolgen heeft voor zijn ambtsuitoefening? Het antwoord op die vraag is niet zo moeilijk. Een predikant moet de zonde aanwijzen, zonder de zondaar te veroordelen. Daarbij mag de mens die

Sint Martinikerk te Bremen.

worstelt met zijn geaardheid, niet uit het zicht verdwijnen, maar moet voorwerp blijven van aanhoudende pastorale zorg, net als ieder ander.

Verschuivende panelen

Het was dertig jaar geleden bij alle landskerken van de Evangelische Kerk in Duitsland nog het officiële standpunt dat de homoseksuele praktijk werd afgewezen, maar niet de mensen die zich homoseksueel voelen. Hoe snel is het ook daar veranderd. De libertijnse geest die zich openbaart in een doorgeslagen gelijkheidsbeginsel van 'elk moet kunnen doen wat goed is in zijn ogen' verslaat niet alleen in Duitsland, maar ook in Nederland zijn duizenden. Daarom zou wat in Duitsland gebeurt met ds. Latzel ook zo maar hier in Nederland kunnen (gaan) gebeuren. De scheiding van

kerk en staat en de vrijheid van godsdienst houdt (nog) wel in dat de burgerlijke rechter zich tot nu toe distantieert van geloofsvraagstukken, maar naarmate het gelijkheidsbeginsel van artikel 1 van onze Grondwet meer en meer wordt verheven tot een soort supergrondrecht zullen de panelen ook in Nederland gaan schuiven. Dat wordt versterkt door het feit, dat velen in de samenleving niet meer begrijpen of willen begrijpen wat de kerk op grond van Gods Woord leert.

Spanning

Wat predikanten op de preekstoel zeggen, blijft tegenwoordig niet beperkt tot binnen de muren van het kerkgebouw. Of het kerkkanaal nu voor iedereen openstaat of slechts met een code kan worden beluisterd, maakt eigenlijk niet uit. Ook wat door de besloten kerktelefoon wordt beluisterd, kan gemakkelijk wereldkundig worden gemaakt. Het vraagt van voorgangers wel om zorgvuldig te zijn in de woordkeuze. Niet alleen omdat de 'wereld' meekijkt, maar ook omdat dit uit christelijk oogpunt naar de homoseksuele mens noodzakelijk is.

Nu zal een predikant binnen onze gemeente die uitspraken doet over de homoseksuele praktijk zoals ds. Latzel heeft gedaan, niet zo gauw door zijn kerkenraad worden geschorst. De artikelen 79 en 80 van de Dordtse Kerkorde regelen, wanneer een predikant kan worden geschorst en afgezet. Dat kan als hij een openbare, ernstige zonde bedrijft die voor de gemeente schandelijk is, of voor de overheid strafwaardig. Vooral wanneer dat laatste het geval is, kan spanning ontstaan. Wat voor de overheid strafwaardig is, hoeft nog niet ook voor de kerk zo te zijn. Juist op het terrein van de ethiek zullen de spanningen toenemen naarmate de afstand tussen de kerk, die vast wil houden aan de normen van het Woord van God en de seculiere samenleving, groter wordt.

De drang om een predikant die trouw is aan de Bijbel het zwijgen op te leggen, zal toenemen. Als er dan ook kerken zijn die, zoals de hoogste vertegenwoordigers van de Evangelische Kerk in Bremen, ideologieën verspreiden die duidelijk ingaan tegen de Bijbel en de geloofsbelijdenissen van de Reformatie, dan komt de vraag van het kerkbestuur van de Sint-Martinikerk ook op de Bijbelgetrouwe kerk van Nederland af.

'En er was Anna, een profetes...'

Lukas 2:36a

De levensboom gekliefd

J. van 't Hul,
Lieren

Anna is profetes. Wie haar moeder is, weten we niet, maar haar vader heette Fanuël.

Fanuël is de Griekse vorm van 'Pniël'. En Pniël betekent: 'Aangezicht van God'. Sommigen veronderstellen dat Fanuël God heeft gezien, van aangezicht tot aangezicht. Anna zou dan een bekeerde vader hebben gehad, iemand die ook genade had gekend in zijn leven. Maar meer dan een veronderstelling kan dit niet zijn. Bijbelse namen geven niet altijd een Bijbels hart.

Anna komt uit de stam van Aser, schrijft Lukas. Dat valt dan opeens weer erg tegen. Aser was een van de zonen van Jakob. In het Oude Testament was Aser een onbeduidende stam, die materieel wel rijk gezegend was: 'Van Aser, zijn brood zal vet zijn; en hij zal koninklijke lekkernijen leveren' (Gen. 49:20). En in Deuteronomium 33 vers 24 lezen we: 'En van Aser zeide hij: Aser zij gezegend met zonen; hij zij zijn broederen aangenaam en dope zijn voet in olie'. Die mensen uit de stam van Aser leefden van de koophandel. Het ging hen voor de wind en ze kwamen

niets te kort. Maar het ging hen vooral om aards genot en vergankelijk geluk. Veel goeds is er over Aser niet te zeggen. Hoewel, ook onder hen hebben sommigen zich voor God in het stof gebogen: 'Evenwel verootmoedigden zich sommigen van Aser...!' (2 Kronieken 30:11a).

Apart genomen

Wat we inmiddels weten van Anna is al heel wat: Ze is een vrouw met genade, ze is een profetes, haar vader heette Fanuël en ze stamt uit de stam van Aser. Ze komt uit het hoge noorden dus. In Jeruzalem heeft God Anna apart genomen.

Als Lukas in enkele pennenstreken Anna's afkomst bekend heeft gemaakt, komt hij wat dichterbij. Hij gaat iets meer zeggen over Anna zelf. Wie is die vrouw zelf? 'Deze was tot groten ouderdom gekomen, welke met haar man zeven jaren had geleefd van haar maagdom af. En zij was een weduwe van omtrent vier en tachtig jaren' (Luk. 2:36b, 37a).

'... dewelke niet week uit de tempel.'

Anna is dus oud en ze is weduwe. Ze is 84 jaar en is maar zeven jaar getrouwd geweest. Dat is zeker voor die tijd uitzonderlijk oud. Er zijn ook verklaarders die deze mededeling anders lezen: Anna is niet 84 jaar oud, maar is al 84 jaar weduwe. In dat geval is ze nog een stuk ouder geweest, royaal boven de 100 jaar. Maar erg voor de hand ligt deze uitleg niet.

Anna is oud. Wat haar leeftijd betreft, gebruikt Lukas hier dezelfde uitdrukking als bij Zacharias en Elisabet, die 'beiden ver op hun dagen gekomen waren' (Luk. 1:7b). De uitdrukking wordt bij Anna echter nog in sterkere zin gebruikt, dus ze zal nog ouder zijn geweest dan Zacharias en Elisabet. Ze is zeer oud, 84 jaar, of nog ouder.

Anna is vroeg weduwe geworden. Haar huwelijksleven was als een schaduw voorbijgegaan. Maar ze is niet voor de tweede maal getrouwd. Ze is weduwe gebleven. Over kinderen lezen we niets. Anna is nooit moeder geworden. Alleen is ze achtergebleven.

De levensboom gekliefd

Wat een weduwe doormaakt, weten alleen de weduwen. Zij weten van dit leed dat nooit meer overgaat. Het is een zwaar kruis. Een weduwe heeft ooit een man leren kennen, heeft een blijde trouwdag meegemaakt, heeft een huwelijksleven gekend, maar heeft ook aan het graf van haar man gestaan. De levensboom is gekliefd. Een halve boom is blijven staan. Zo is een weduwe, als een gekliefte boom, vol rouw en droefenis. Naómi wist wat het was. 'Noem mij maar Mara', zei ze. Iedere weduwe maakt zo'n 'mara' door, grote bitterheid. Het verdriet is groot, het gemis is vaak 'bitter'. Een weduwe staat overal alleen voor, dat was zeker in die dagen het geval. Zo was ook Anna, een eenzame weduwe. Maar Anna heeft mogen weten dat Hij Die woont in 't hemelhof, weduwen haar recht verschaft en streng haar onderdrukkers straft. Anna was niet te beklagen, ze was te benijden. Haar man was ze verloren, maar haar Maker was haar Man geworden, 'Heere der heirscharen' is Zijn Naam. Hij laat haar niet omkomen, niet in dure tijd, niet in hongersnood en niet in eenzaamheid.

(wordt vervolgd)

2021

‘...en geve u vrede.’

Weer is er een oud boek gesloten. Een nieuw boek is opengeslagen. Wat er allemaal in het oude boek stond, dat weten we: zonde, schuld en afmakingen. Dat was onze kant in het oude boek. Al die zwarte bladzijden hadden wij in dat boek geschreven, dagen zonder getal. Maar er stond meer geschreven: Genade, barmhartigheid en vrede. Dat was Gods zijde, in het boek dat nu gesloten is. Het nieuwe boek ligt voor ons. Wat zal er in staan? Opnieuw: zonde, schuld en afmakingen. Wij kunnen niet anders, want we zijn verkocht onder de zonde. Maar er staat meer in: genade, barmhartigheid en vrede. Dat is weer Gods kant, want Hij zal niet laten varen wat Zijn hand begon, en Hij is goed en goeddoende, ook in het nieuwe jaar, in voor- en in tegenspoed, in goede en in kwade dagen. Wat we in 2021 nodig hebben, is meer dan een vluchtig ‘Gelukkig nieuwjaar’, meer dan een haastig uitgesproken: ‘De beste wensen’. Wat in deze verwarrende tijd nodig is, is: vrede! Vrede met God, door Jezus Christus de Heere. Dat is een vrede die alle verstand te boven gaat. ‘De HEERE verheffe Zijn aangezicht over u en geve u vrede’. Dat is geen vrome wens, want het betreft hier de zegen van de Verbondsgod, voor de tijdelijke dagen in 2021 en voor de eeuwigheid die wacht, als er straks geen tijd meer zal zijn. Dit is ook geen loze wens, want deze tekst uit Numeri 6:26 vervolgt met: ‘Alzo zullen zij Mijn Naam op de kinderen Israëls leggen; en Ik zal hen zegenen’. Mogen we deze vrede elkaar toewensen voor het jaar dat rusteloos ons wacht: ‘...en geve u vrede’. Zou Hij het zeggen en niet doen? Zou Hij zoiets spreken en het niet bestendig maken? Zolang de aarde staat, zal Hij zegenen, onverdiend, en vrede geven aan weglopers en rebellen, aan opstandelingen en zondaren die alles verknoeid hebben, aan mensen die het niet waard zijn dat Hij onder hun dak zou inkomen. Hij wil vrede geven, in huis en gezin, maatschappelijk en ambtelijk, crisis of geen crisis. Dat is een vrede, zegt Matthew Henry, ‘waarin alles opgesloten is wat goed

is, en ons volkomen gelukkig, zalig maakt’. Deze vrede is er alleen omdat er Eén geweest is Die gehoorzaam was en voldaan heeft aan het recht van Zijn Vader en daarom recht van spreken had om te zeggen: ‘Vrede zij ulieden’. Sjalom! We wensen alle lezers van De Saambinder deze vrede toe, én Zijn zegen, want aan Zijn zegen is alles gelegen. We willen er ook in betrekken de deputaten die trouw de belangen van De Saambinder behartigen. We denken aan de mensen van het Centraal Bureau Gereformeerde Gemeenten die uitvoering geven aan de administratie en aan het financiële beleid, aan de medewerkers van Verloop drukkerij te Alblasserdam, met wie er een goede samenwerking mag zijn, week in, week uit. We denken ook aan predikanten, studenten, ouderlingen en diakenen, zendingswerkers in verafgelegen streken, evangelisten in eigen land, catecheten en verenigingsleiders, kosteren en organisten, en al die anderen die veel werk verzetten dat door weinigen wordt gezien en te weinig wordt gewaardeerd. Bij onze zegenwens vergeten we ‘overzee’ natuurlijk niet, met onze broeder Berman, die voor ons de contacten onderhoudt met de lezers daar. De Heere zegene ulieden, en geve u vrede!

Namens de redactie,
J. van 't Hul

Kantoorgebouw
van de Vereniging
voor Gereformeerd
Schoolonderwijs te
Ridderkerk

VGS 1921-2021

Honderd jaar tussen kerk, school en maatschappij

Op 4 januari was het honderd jaar geleden dat in Krabbendijke de Vereniging voor Gereformeerd Schoolonderwijs (VGS) werd opgericht. Deze vergadering stond onder voorzitterschap van ds. G.H. Kersten.

Werkgroep Onderwijs
van het deputaat-
schap KGJO

De oprichting van de VGS was het gevolg van nieuwe wetgeving en financiële gelijkstelling tussen het openbaar en bijzonder onderwijs. Met de oprichting van de VGS wilde ds. Kersten de verschillende bestaande schoolverenigingen aan elkaar verbinden. Daarom was de naam 'Scholenbond' - zoals de VGS eerst genoemd werd - een begrijpelijke naam.

Dit jaar wordt ruim aandacht besteed aan het honderdjarig bestaan van de VGS. Ter gelegenheid van het 75-jarig bestaan van de VGS in 1996 verscheen het boek "Om identiteit en kwaliteit". Het bevat veel historische gegevens en is vanwege een gedegen beschrijving van de wortels en de beginselen van onze reformatorische scholen nog steeds het bestuderen waard. Bij het honderdjarig bestaan van de VGS mogen we ons nu wel afvragen waarom er eigen scholen opgericht werden. Ook stellen we de vraag waaróm we eigen scholen hebben. Ten slotte is het de vraag of we deze scholen kunnen behouden. Die vragen zullen dit jaar zeker centraal staan: verleden - heden - toekomst.

Waarden en normen

In de loop van de afgelopen honderd jaar is er in de maatschappij veel veranderd. Het bestaansrecht van onze scholen wordt

steeds openlijker bestreden. Dat kan niemand ontgaan zijn. De scholen worden meer en meer ingeperkt, wanneer ze invulling willen geven aan Bijbelse waarden en normen. Hoe zal zich dat gaan ontwikkelen? Blijft vorming op grond van de Bijbel de komende jaren door wetgeving alleen nog over voor onze gezinnen en kerken? Vragen waarop vanuit de VGS richting en sturing verwacht mag worden, met nog altijd hetzelfde ideaal als destijds: 'als scholenbond in gezamenlijkheid met de kerken'.

Ook binnen de kring van de VGS is het nodige veranderd. Het kleine begin is uitgroeid tot een grote vereniging waarbij veel scholen en kerkenraden zich aangesloten hebben. In het begin werd het werk door vrijwilligers gedaan. Later werd er personeel benoemd. In 1976 was J.J. Verhage het eerste fulltime personeelslid. Vele ouderen kunnen zich hem nog wel herinneren. In zijn periode werden veel reformatorische scholen opgericht. Bij opening van die scholen werd vaak gehoord: de Heere heeft onze gebeden in kerken en in gezinnen verhoord!

Het ging de ambtsdragers van het eerste uur om uiterst principiële zaken. Op de scholen moest gehoord worden wat in de kerken werd geleerd, passend bij het

jawoord dat de ouders bij de doop van hun kinderen gegeven hadden.

Een van de doelstellingen van de VGS in 1921 was: 'De kerkenraden zullen alomme toezien, dat er goede schoolmeesters zijn.' Het is dus begrijpelijk dat het initiatief van het oprichten van scholen vaak van kerkenraden afkomstig was. In de beginjaren betrof dat alleen de Gereformeerde Gemeenten. Later werd de VGS interkerkelijk en inmiddels bedient de vereniging de hele gereformeerde gezindte.

Anno 2021

De kerken hebben anno 2021 nog steeds een relatie met de scholen. De relatie gezin-kerk-school is echter wel behoorlijk veranderd. Slechts in een enkele situatie is er nog sprake van een rechtstreekse band met een kerkenraad (of kerkenraden). De scheiding tussen het besturen van de school en het toezichthouden op het besturen heeft de band tussen kerk en school verminderd. Helaas moeten we constateren dat het in de relatie tussen kerk en school niet altijd goed is gegaan. Onderlinge conflicten hebben ook geleid tot onderlinge afstand.

Laat juist dit thema in het jubileumjaar wel het onderwerp zijn waaraan de VGS - naast alle maatschappelijk actuele thema's - aandacht besteedt. De principiële relatie, die ten grondslag lag aan de start van de VGS, mogen we niet uit het oog verliezen. Laat enerzijds de ontwikkeling in het protestants-christelijk onderwijs een baken in zee zijn! Anderzijds zijn ook de kerken in een heel andere situatie beland: kerken hebben er meer taken bijgekregen. Is er nog tijd en voldoende professionaliteit om de school mee te besturen?

Identiteit en kwaliteit

Honderd jaar VGS: in al die jaren ging het om identiteit en kwaliteit. Dat is het gedenken waard. Het jaar 2021 vraagt om vernieuwde aandacht voor de relatie gezin-kerk-school, niet alleen vanwege de inperking van de vrijheid van onderwijs, maar om de eenheid voor de opvoeding van en onderwijs aan onze kinderen inhoud te geven.

Bij het herdenken valt niet te roemen op eigen verdiensten, want: Die roemt, roeme in de Heere! We mogen dankbaar zijn voor hetgeen ons in de VGS gegeven is en bidden om wijsheid en standvastigheid voor de toekomst.

Reactie naar p.kieviet@versluijsschool.nl

De schrijver en het adres

'Petrus, een apostel van Jezus Christus, aan de vreemdelingen...'

1 Petrus 1:1-2

Petrus, de apostel, schrijft een herderlijke rondzendbrief. Het is één van de zeven 'katholieke brieven' (algemene zendbrieven).

ds. M. Karens,
Middelburg

De schrijver stelt zich voor als 'Petrus, een apostel van Jezus Christus'. Deze naam ontving Simon-bar-Jona, de visser uit Galilea, toen Christus hem tot het apostelschap riep (Mark. 3:16). Hij kreeg van zijn Meester de opdracht: Weid Mijn schapen, hoed Mijn lammeren! Dat doet hij ook in deze brief. Een apostel is een gezondene met volmacht. Zijn woorden hebben groot gezag. Bij ons lezen en overdenken van deze brief geldt: 'Wie u hoort, die hoort Mij; en wie u verwerpt, die verwerpt Mij' (Luk. 10:16). Een aangrijpende mogelijkheid: horen en... verwerpen!

Aan de verstrooiden

Petrus schrijft aan gemeenten die verstrooid zijn. Het zijn christenen uit de Joden die leven in Pontus, Galatië, Cappa-

docië, Azië en Bithynië. Dat ligt allemaal in het tegenwoordige Turkije. De namen van deze streken herinneren ons aan het Pinksterfeest in Jeruzalem. Waarschijnlijk waren de lezers daar onder de prediking van Petrus. En werden door de Geest verslagen van hart.

Het zijn geestelijke pelgrims. Ze zijn vreemdelingen op de aarde geworden. Hun leven is: 'Ik ben, o Heere, een vreemdeling hier beneên, laat Uw geboën op reis mij niet ontbreken.' Wat een genade-wonder! Van nature voelt een mens zich zo goed thuis op deze aarde. Dan ben ik een vreemdeling van God en mijn hart! Petrus verklaart in dit tekstvers hoe een kind van Adam zo'n geestelijke vreemdeling wordt. Het is een trinitarische boodschap! Het is door het vrijmachtige werk van de drie-enige God in het hart van

de zondaar. U leest over het verkiezend welbehagen van God de Vader, over de besprenging met het bloed van de Zoon en over de heiligmaking van de Geest. Door een nieuwe geboorte uit God zijn ze burgers geworden van een ander Koninkrijk. Ze zijn wedergeboren tot een levende hoop.

Verdrukking en vervolging

Is dit wonder in uw leven al gebeurd? Dat wordt zichtbaar in de vruchten van het leven van elke dag. Geestelijke vreemdelingen hebben een ander verlangen en een ander leven dan de wereld. Ze spreken een andere taal. Het navolgen van Christus brengt vreemdelingschap mee. Maar er komt ook verdrukking en vervolging. Om de Naam en de zaak van Jezus Christus worden zij gesmaad. Ze hebben het moeilijk in het leven van elke dag. Maar hun Meester heeft gezegd: 'Zalig zijn die vervolgd worden om der gerechtigheid wil; want hunner is het Koninkrijk der hemelen' (Matth. 5:10).

(wordt vervolgd)

Vragen

- Wat is het verschil tussen het woord 'discipel' en 'apostel'?
- Bekering is het werk van de drie-enige God. Verklaar dit uit vers 2.
- Noem de kenmerken van een geestelijke vreemdeling.

Dit is het eerste deel in een serie Bijbelstudies over de eerste brief van Petrus.

Kerknieuws

BEROEPINGSWERK

Aangenomen:

Naar Leiderdorp,
ds. P. Mulder te Tricht-Geldermalsen.

Bedankt:

Voor Kruiningen,
ds. W.J. Karels te Hardinxveld-Giessendam;
Voor Leerdam,
ds. F. Mulder te Rhenen;
Voor Nijkerk,
ds. J. de Kok te Westkapelle;
Voor Ooltgensplaat,
ds. A.T. Huijser te Sliedrecht;
Voor Sioux Center (Iowa, VS),
ds. M.T. Al-Chalabi te Brakel;
Voor Stolwijk,
ds. A. Verschuure te Capelle aan den IJssel-
Middelwatering;
Voor Waarde,
ds. S.W. Janse te Rijssen-Zuid.

PASTORIEZORGEN

Gezondheid ds. C. Neele

Het is nu ruim vier jaar dat onze geliefde ds. C. Neele in Salem mag wonen en de nodige verpleging mag ontvangen. Zijn gezondheidstoestand gaat echter langzaam verder achteruit.

De achterliggende weken zijn voor hem moeilijke weken geweest. En niet te vergeten voor zijn kinderen. Lichamelijk, omdat een infectie moeilijk te bestrijden was. Geestelijk, omdat de satan het werk van de Heere enorm bestreed. Maar hij, de leugenaar van den beginne, moest het veld ruimen en de Heere kwam terug op Zijn eigen werk. Er mag wel worden opgemerkt dat er in Salem met liefde voor hem gezorgd wordt. Zeker in deze moeilijke tijden die het verzorgend en verplegend personeel moet doormaken. De Heere mocht Zijn oog nog open doen zijn, nacht en dag, over dit huis. Hartelijk dank voor al het medeleven in welke vorm dan ook. De God aller genade mocht met ontferming over ds. Neele bewogen zijn, ook in de voor ons onbekende toekomst. Hij vertrooste Zijn dienaar (opnieuw) met de woorden uit het gedicht wat Isaïc da Costa dichtte naar aanleiding van Romeinen 8. *'In het kruis zal 'k eeuwig roemen!
En geen wet zal mij verdoemen;
Christus droeg de vloek voor mij!
Christus is voor mij gestorven,
heeft genâ voor mij verworven!
'k ben van dood en zonde vrij!'*
Kerkenraad Poortugaal

BERICHT VAN HET CURATORIUM

In het afgesloten jaar 2020 mocht het curatorium giften, extra collecten en legaten ontvangen. Zowel vanuit de gemeenten, van verenigingen, particulieren en bedrijven. Daaruit blijkt de grote plaats en verbondenheid met de Theologische School in onze gemeenten. We mogen opmerken en zijn daarover verwonderd en verblijd dat er zoveel liefde is voor en verbondenheid met onze Theologische School. Graag willen we langs deze weg allen die hieraan hebben bijgedragen, na de Heere Die de harten neigde, zowel in kleine als in grote bedragen of in welke andere vorm ook, daarvoor heel hartelijk bedanken. Het is ondoenlijk allen apart middels een persoonlijke brief te bedanken. Maar onze erkentelijkheid is er niet minder om.

Van harte bevelen we u het belangrijke werk van opleiding en toerusting van onze studenten tot dienaren van het Goddelijke Woord in het openbare en persoonlijke gebed bij u aan.

Namens het curatorium, docenten en studenten,
K.H. de Heer (penningmeester)

VERBOUWING ICHTHUSKERK BOSKOOP

Op zondag 20 december mochten we onze geheel vernieuwde Ichthuskerk in gebruik nemen. Onze scheidende predikant ds. J.J. Tanis bediende het Woord uit Openbaring 21:22-24. Bij de verbouwing is de kerkzaal vernieuwd en uitgebreid naar 885 zitplaats-

sen. Verder zijn er twee grote zalen, een nieuwe entree en een ruime ontmoetingshal bijgebouwd. In het nieuwe gedeelte is ook de consistoriekamer, de keuken en een opbaaruimte gesitueerd. Ook is de inpan-dige kosterswoning gerenoveerd. Het stemt tot dankbaarheid dat de verbou-

wing zeer voorspoedig mocht verlopen. Het is onze hartelijke wens dat de Heere waar wil maken wat op de kansel gegraveerd staat: 'en in deze plaats zal Ik vrede geven, spreekt de HEERE der heirscharen'. Haggai 2:10b.

Kerkenraad Boskoop

Berichten

DIGITALE BIJENKOMST VROUWENBOND

Op woensdag 13 januari (19.30 uur) organiseert de Vrouwenbond een digitale bijeenkomst voor de vrouwenverenigingen vanuit de Geref. Gemeente te Capelle a/d IJssel-Middelwatering. Ds. A. Verschuure heeft de leiding en houdt een meditatie over Psalm 4:7. Hopelijk bent u met uw vereniging of als belangstellende in de gelegenheid deze avond online bij te wonen. U kunt meelisteren (met of zonder beeld) via www.elimcapelle.nl of via kerkdienstgemist.nl. Meer informatie: www.vrouwenbondgergem.nl

ZENDINGSAVOND GEREFORMEERDE GEMEENTE UTRECHT

Op woensdag 13 januari (19.30 uur) wordt in de Gereformeerde Gemeente te Utrecht een zendingsavond gehouden waar ds. en mevrouw IJsselstein zullen vertellen over hun werk in Cambodja. Ds. W. Harinck sluit de avond af. De avond is te volgen via www.gergemutrecht.nl (online meekijken) of via www.kerkomroep.nl/ger.gem Utrecht (alleen luisteren).

Namens de PZC Utrecht

“

VEEL BELIJDEERS VAN DE WAARHEID ZIJN TRAG. ZE MENEN LIGGEND OP HUN ELLEBOGEN NAAR DE HEMEL TE ZULLEN GAANI

JOHN BUNYAN

WIJZIGING KERKELIJK JAARBOEK

Blz. 45 en 186:

Het adres van ds. S. Maljaars is met ingang van 7 januari: Langeweg 59, 4431 RP 's-Gravenpolder, tel. 0113-313045.

Kerkdiensten

Deze kerkdiensten zijn fysiek alleen toegankelijk voor eigen gemeenteleden onder de geldende maatregelen

ZONDAG 10 JANUARI 2021

Aagtekerke 9.30 en 18.30 uur ds. A.P. Baaijens; Aalburg 9.30 en 18.00 uur ds. C. Hogchem; Alblasserdam 9.30 (H.D.) en 14.00 en 16.30 uur ds. C. Sonneveld; Alphen a/d Rijn 16.00 uur ds. J.J. Tanis; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. W. Visscher; Amsterdam 10.00 uur ds. G.W.S. Mulder; Apeldoorn 10.00 en 16.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Arnhem 17.00 uur ds. R.A.M. Visser; Barendrecht 10.00 en 16.30 uur ds. J. Schipper; Barneveld-Zuid 9.30 en 19.00 uur ds. J. van Laar; Beekbergen 10.00 en 15.00 uur ds. A. Schreuder; Benthuizen 18.30 uur ds. M.H. Schot; Berkenwoude 19.00 uur ds. G. Clements; Bodegraven 10.00 uur ds. H. van der Heiden en 19.00 uur ds. G.J. Baan; Borssele 9.30 en 18.00 uur ds. D. de Wit; Boskoop 16.00 uur ds. J. IJsselstein; Brakel 10.00 uur ds. M.T. Al-Chalabi; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 en 16.30 uur ds. A. Verschuure; Capelle a/d IJssel-West 9.30 en 15.00 en 19.00 uur ds. B.J. van Boven; Den Haag-Scheveningen 19.00 uur ds. C. van Ruitenburg; Deventer 18.00 uur ds. R. Kattenberg; Dirksland 10.00 en 18.00 uur

ds. K. Boeder; Doetinchem 9.30 en 15.00 uur ds. A.A. Brugge; Dordrecht 10.00 en 17.00 uur ds. W.A. Zondag; Ede 9.30 (H.D.) en 16.00 uur ds. M. Joosse; Eindhoven 15.30 uur ds. P. Mulder; Elspeet 10.00 en 18.30 uur ds. G. van Manen; Enkhuizen 9.30 en 16.00 uur ds. G. Heijkamp; Enschede 10.00 uur ds. R.A.M. Visser en 18.00 uur ds. A.A. Brugge; Enter 14.30 uur ds. S.W. Janse; Ermelo 9.30 en 18.30 uur ds. J.B. Huisman; Genemuiden 9.30 en 15.00 en 19.00 uur ds. E.J. Boudewijn; Goes 9.30 en 18.00 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; Gorinchem 10.00 en 16.00 uur ds. L. Blok; Gouda 9.30 en 16.00 uur ds. G. Clements; 's-Gravenpolder 9.30 en 18.00 uur ds. M. Karens; 's-Gravenzande 15.00 uur ds. J. van Rijswijk; Haamstede 10.00 uur ds. J. de Kok en 15.30 uur ds. C.J. Meeuse; Hardinxveld-Giessendam 9.30 en 18.30 uur ds. H.J. Agteresch; Herkingen 10.00 en 18.00 uur stud. M.G. van Middendorp; Hilversum 10.00 en 17.00 uur ds. J.J. van Ekeveld; Hoedekenskerke 14.30 uur ds. M.L. Dekker; Hoofddorp 15.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Hoogeveen 9.30 en 15.30 uur stud. L. van der Kuijl; Houten 17.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil; Kampen 9.00 (openb. bel.) en 11.00 (openb. bel.) en 15.30 uur ds. D.W. Tuinier; Kamperland 14.00 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; Kapelle-Biezelinge 10.00 en 17.00 uur ds. S. Maljaars; Katwijk aan Zee 18.00 uur ds. G.W.S. Mulder;

Klaaswaal 9.30 en 18.00 uur ds. G.J. van Aalst; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. G. Beens; Kortgene 16.00 uur ds. J. de Kok; Krabbendijke 9.30 en 18.00 uur ds. P.C. Vlot; Krimpen a/d IJssel 9.30 en 16.30 uur (H.D.) ds. C. van Ruitenburg; Kruiningen 14.00 uur ds. P.C. Vlot; Leerdam 10.00 en 18.30 uur stud. M. Boersma; Leiderdorp 15.30 uur ds. B. Labee; Lelystad 18.30 uur stud. L. van der Kuijl; Lisse 10.00 en 16.00 uur (H.D.) ds. G.J.N. Moens; Meeuwen 15.30 uur ds. A.T. Huijser; Meliskerke 9.30 en 14.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Melissant 15.30 uur stud. J. Beens; Middelburg-Zuid 15.30 uur ds. A.P. Baaijens; Moerkapelle 9.30 uur ds. J.J. Tanis en 19.15 uur ds. W.A. Zondag; Naaldwijk 9.30 en 16.00 uur ds. M.H. Schot; Nieuw-Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. H.A. van Zetten; Nieuwdorp 9.30 en 18.30 uur stud. P.J. de Raaf; Nieuwer ter Aa 15.30 uur ds. J.B. Huisman; Nieuwerkerk 15.30 uur (H.D.) ds. G. Pater; Nieuwe-Tonge 10.00 en 18.00 uur stud. J. Beens; Nijkerk 18.30 uur ds. A. Schot; Nisse 14.30 uur ds. S. Maljaars; Nunspeet 9.00 en 11.30 en 15.30 uur ds. A. Schot; Oosterland 14.30 uur ds. M. Blok; Oostkapelle 9.30 uur ds. C. Harinck en 16.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Opheusden 10.00 (H.D.) en 17.30 uur ds. W. Mouw; Oud-Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. J. van Rijswijk; Ouddorp 9.30 en 18.30 uur ds. G. Pater; Poederloijen 14.30 uur ds. E. Bakker; Poortugaal 19.00 uur

ds. W. Silfhout; Puttershoek 15.00 uur (H.D.)
ds. H.A. van Zetten; Rhenen 9.30 en 18.30
uur ds. F. Mulder; Ridderkerk-Slikkerveer
9.30 uur ds. J. IJsselstein en 14.30 uur ds.
W.A. Zondag; Rijssen-Noord 9.30 en 18.30
uur (H.D.) ds. C.A. van Dieren; Rijssen-West
9.30 en 14.30 en 18.30 uur ds. P.D. den Haan;
Rijssen-Zuid 9.30 en 18.30 uur (H.D.) ds. S.W.
Janse; Rilland-Bath 14.00 uur ds. D. de Wit;
Rotterdam-Alexanderpolder 9.30 uur (H.D.)
ds. C.G. Vreugdenhil en 14.30 uur ds. G.J. Baan;
Rotterdam-Centrum 10.00 en 16.00 uur ds.
W. Silfhout; Rotterdam-IJsselmonde 9.30
en 16.30 uur ds. G. Hoogerland; Rotterdam-
Zuidwijk 9.00 en 11.15 en 16.30 uur ds. G.J.
Baan; Scherpenisse 9.30 en 18.30 uur ds. M.
Blok; Scherpenzeel 10.00 (H.D.) en 18.30 uur
ds. B. Labee; Sliedrecht 9.00 en 11.30 en 18.00
uur ds. A.T. Huijser; Soest 9.30 en 16.00 uur ds.
J.W. Verweij; Spijkenisse 19.00 uur ds. H. Brons;
Sprang-Capelle 15.00 uur stud. M. Boersma;
Stolwijk 19.00 uur ds. C. Sonneveld; Terwolde -
De Vecht 14.30 uur ds. R.A.M. Visser; Tricht-
Geldermalsen 10.00 en 18.30 uur ds. P. Mulder;
Uddel 10.00 uur ds. A. Vermeij; Urk 10.00 en
17.00 uur ds. A.J. de Waard; Utrecht 10.00 en
16.00 uur ds. W. Harinck; Vlaardingen 10.00 en
16.30 uur ds. H. Brons; Vlissingen 9.30 (H.A.)
en 16.00 uur ds. J.B. Zippro; Waarde 9.30 uur
ds. M.L. Dekker en 18.00 uur ds. C. Harinck;
Werkendam 9.00 en 18.00 uur ds. W.J. Karels;
Wierden 19.00 uur ds. A. Schreuder; Woerden
19.00 uur ds. W. Harinck; Wolphaartsdijk 9.30
uur en 18.00 uur ds. C.J. Meeuse en 14.00 uur
stud. P.J. de Raaf; Yerseke 9.30 en 18.00 uur
ds. C. van Krimpen; Zeist 15.30 uur ds. H.J.
Agteresch; Zoetermeer 15.30 uur ds. H. van der
Heiden; Zwijndrecht 9.30 en 15.00 en 18.00 uur
ds. H.E.P. Fortuijn; Zwolle 15.00 uur ds. G. van
Manen.

DINSDAG 12 JANUARI 2021

Dirksland 19.30 uur ds. K. Boeder; Kruieningen
19.30 uur ds. A. Verschuure; Moerkapelle 19.30
uur ds. A.A. Brugge; Oosterland 19.30 uur ds.
E. Bakker; Uddel 19.30 uur ds. D. de Wit; Urk
19.30 uur ds. A.J. de Waard.

WOENSDAG 13 JANUARI 2021

Beekbergen 19.30 uur ds. A. Schreuder;
Berkenwoude 19.30 uur ds. C. van Ruitenburg;
's-Gravenpolder 15.00 uur ds. C. van Krimpen
en 19.00 uur (intrededienst) ds. S. Maljaars;
's-Gravenzande 19.45 uur ds. P. Mulder;
Hoogeveen 19.30 uur ds. J. van Laar; Leerdam
19.30 uur ds. G. Pater; Mijdrecht 19.30 uur
ds. C. Hogchem; Nieuwer ter Aa 19.30 uur ds.
G. van Manen; Nijkerk 19.30 uur ds. J.J. van
Eckveld; Poortugaal 19.30 uur ds. G.J. van
Aalst; Rijssen-Noord 19.30 uur ds. C.A. van
Dieren; Rotterdam-Alexanderpolder 19.30 uur
ds. J. van Rijswijk; Scherpenzeel 19.30 uur ds.
A.T. Huijser; Stolwijk 19.30 uur ds. W. Mouw;
Utrecht 19.30 uur ds. W. Harinck; Veenendaal
19.30 uur ds. B. Labee; Waardenburg 19.30 uur
ds. M.T. Al-Chalabi; Woerden 19.30 uur ds. J.W.

Verweij; Zeist 19.30 uur stud. J. Beens; Zwolle
19.30 uur stud. L. van der Kuijl.

DONDERDAG 14 JANUARI 2021

Aalburg 19.30 uur ds. C. Hogchem; Bodegraven
19.30 uur ds. W. Visscher; Capelle a/d
IJssel-Middelwatering 19.45 uur ds. A.
Verschuure; Katwijk aan Zee 19.45 uur ds.
C. van Ruitenburg; Meeuwen 19.30 uur ds.
F. Mulder; Nieuwe-Tonge 19.30 uur ds. A.
Schot; Oostvoorne 19.30 uur ds. C. Sonneveld;
Oude-Tonge 19.30 uur ds. G.J. Baan; Sint
Annaland 19.30 uur ds. J.M.D. de Heer;

Tricht-Geldermalsen 19.30 uur ds. P. Mulder;
Westzaan 19.30 uur ds. L. Blok.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 10 JANUARI 2021

Alkmaar (Willem Buytewechstraat 2, Alkmaar)
10.00 uur evang. G. Baan; Amsterdam
(Looiersgracht 70) 10.30 en 16.00 uur evang. M.
Vos; Emmen (Prinsesselaan 6 I) 9.30 en 15.30
uur evang. C. van Drunen; Leeuwarden (Achter
de Hoven 2c) 9.30 en 12.00 uur evang. S. de
Visser; Tilburg (Offenbachstraat 105) 10.00 en
18.30 uur evang. H.J. van den Boogaart.

Advertenties

De kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente te Ridderkerk-Slikkerveer heeft met droefheid kennisgenomen van het overlijden van zijn oud-ambtsbroeder

Hendrik Treuren

In de leeftijd van 86 jaar.

Gedurende de jaren 1970 - 1977 heeft hij de gemeente in getrouwheid als ouderling mogen dienen. Met dankbaarheid denken wij terug aan al het ambtelijk werk, dat hij in die jaren met liefde en trouw in het midden van onze gemeente heeft mogen verrichten.

We wensen zijn vrouw, kinderen en (achter)kleinkinderen Gods nabijheid en vertroosting toe.

Namens de kerkenraad van de
Gereformeerde Gemeente te Ridderkerk-Slikkerveer, J. Voorwinden, preses
J.W. Voorwinden, scriba

Ridderkerk-Slikkerveer, 30 december 2020

*En als de overste Herder verschenen zal zijn, zo zult gij de
onverwelkelijke kroon der heerlijkheid behalen.*

(1 Petr. 5:4)

Met ontroering heeft de kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente Apeldoorn kennisgenomen van het overlijden van zijn oud-ambtsbroeder

Izaäk van der Maas

weduwnaar van Augustina de Jong

in de leeftijd van 91 jaar.

Van 1956 tot 1973 heeft hij met de liefde van zijn hart en in alle getrouwheid de gemeente mogen dienen, de eerste zeven jaar als diaken en daarna als ouderling. De Heere gedenke zijn kinderen, klein- en achterkleinkinderen, alsook alle andere achtergebleven betrekkingen in dit verlies en heilige deze roepstem aan onze harten.

Namens de kerkenraad, ds. R.A.M. Visser, preses
M.J. den Haan, scriba

1 januari 2021

Voor al uw bliken van medeleven, tijdens het korte ziek zijn en na het overlijden van mijn innig geliefde man, onze lieve zorgzame vader, opa en opapa

Jacobus Honkoop

betuigen wij u onze welgemeende dank.

Zoveel kaarten, troostrijke woorden en gebed hebben ons bijzonder goed gedaan. Het is voor ons een steun en troost te weten dat hij door zo velen werd gewaardeerd om wie hij was.

J. Honkoop - Dijkhuizen
Hanneke & Dolph Thierry
Ploni & Han Heijboer
Els van Horssen
Klein- en achterkleinkinderen

's-Gravenhage, januari 2021

Geliefde familie, vrienden en bekenden,

Ik wens u allen voor 2021 Gods onmisbare zegen en genade toe en ik bedank u hartelijk voor de ontvangen belangstelling en goede wensen.

M. Bouwense-Corbijn
Briandlaan 2 app.49a
4334 GP Middelburg

Allen die mij in de afgelopen weken goede wensen deden toekomen en die met mij meegeleefd hebben in het achterliggende jaar wil ik daarvoor hartelijk bedanken. Voor het nieuwe jaar 2021 wens ik u ook van harte Gods onmisbare zegen toe.

D. van Stuijvenberg-Vos, Elspeet

Omega-3 Plus van Neolife tot voordeel van: concentratie, geheugen, soepele gewrichten, onrust in het hoofd, energie, als ontstekingsremmer.
Januari-aanbieding.
Kommie 0634826766
www.naturalhealthproducts.nl

Uw woning of bedrijfspand in Veenendaal en omgeving verkopen of verhuren?

Maak gerust een vrijblijvende afspraak voor een adviesgesprek en ontvang een aantrekkelijke offerte.

Zandstraat 61
3901 CK Veenendaal
0318-628412
www.burglandmakelaars.nl
info@burglandveenendaal.nl

Alle familieleden, broeders (emeritus) predikanten, predikantsweduwen, studenten, evangelisten/veldwerkers, vrienden en bekenden willen wij op deze wijze Gods onmisbare zegen toewensen voor het nieuwe jaar 2021.

Ds. en mevr. Bakker, Veen

Dit jaar op vakantie naar Gortel op de Veluwe? Kroondomeinen. 4 pers. chalet. Kijk op www.chaletgortel.nl voor alle info of bel 0578-662229.
Super plek om te genieten.

Ook in het nieuwe jaar bent u weer van harte welkom in onze B&B!
www.dewekspot.nl
of bel voor info 06-23577271

Te huur: Nieuwe **vakantiewoning** in **Uddel**. Luxe 6 persoons woning op 2 ha privé bos. Info: www.kroonjuweel.nl

Jouw bruidsjurk...
-Uniek -Maatwerk -Betaalbaar

 www.atelier-joline.nl
Reeuwijk

begrafenisverzorging **Den Hollander**

- Alleen begrafenissen
- Opbaarmogelijkheden in een door u gewenst rouwcentrum of thuis met koeling
- Dag en nacht bereikbaar

🏠 Mozartlaan 13
3131ES Vlaardingen
☎ 010 - 460 05 09
✉ info@tdenh.nl
🌐 www.begrafenisverzorgingdenhollander.nl

Voor alle in dit nummer genoemde toekomstige data geldt:

INDIEN DE HEERE WIL EN WIJ LEVEN

Voor Top Onions B.V. te 's-Gravenpolder is Green Career Consult op zoek, naar mensen die invulling wensen te geven aan de volgende vacatures:

- **Chef Inpak (HBO)**
- **Mechanisch Monteur (MBO)**
- **Inpak Operator (MBO)**
- **Heftruckchauffeur (MBO)**
- **Commercieel Medewerker (HBO)**
- **Inkoper (HBO)**
- **Sales Support Medewerker (MBO)**
- **Administratief Productie-medewerker (MBO)**

Ben jij die gedreven en flexibel ingestelde persoon met passie voor zijn werk? Pak dan deze kans!

Voor meer informatie - waaronder de volledige vacaturetekst - kunt u contact nemen met:

Bart van Eikema Hommes, senior consultant agribusiness - Green Career Consult. Mailadres: bart.hommes@greencareerconsult.nl
Telefoonnummer: 06-53159483

ANDANTE
-orgelcentrum-
Uw dealer van
Johannus Monarke Content Domus Viscount Mixtuur
(Hauptwerk orgels)

* Ruim assortiment bladmuziek (ook klavar)
* Verkoop en verhuur, ook voor zaal en kerk
* Collectie kleine blaasinstrumenten

Industrielaan 26 • Veenendaal • tel 0318 - 50 50 63
www.andanteorgels.nl

CHRISTELIJKE BEGRAFENISONDERNEMING
P.H. VAN DER LEER
 Veenendaal Rhenen

Voor een persoonlijke en betrokken begeleiding
 bij het verzorgen van alleen begrafenissen

P.H. van der Leer
 T 0318 - 526641 E info@phvanderleer.nl
 M 06 - 46376232 W www.phvanderleer.nl

....Help een **KIND SPONSOREN!!**
 (VER)huur uw **VAKANTIEHUIS** op
MIJNVAKANTIESTEKNL

**MOOIE COLLECTIE ORGELS
 VAN DIVERSE MERKEN
 RIJKE ERVARING IN
 ZAAL- EN KERKORGELS**

**VERTROUWDE
 KLANKEN...**

Stolk Orgels

NIEUWERKERK AAN DEN IJSSEL	KRABBENDIJK
VRIJHEIDSLAAN 55	OOSTPOLDERWEG 1S
2912 EA NIEUWERKERK A/D IJSSEL	4413 NN KRABBENDIJK

TEL. 0180 31 56 52 | WWW.STLORKGELS.NL

**HANDHYGIËNE IS
 BLIJVEND BELANGRIJK!**

Vloerstickers, handgel, dispensers en zuilen
Vandaag besteld = morgen in huis

Desinfectiezuil

- zeer degelijk
- incl. dispenser
- incl. handgel
- op voorraad(!)

CORONASTICKERS.NU

**‘Specialist in
 vloertegels,
 wandtegels en
 PVC vloeren’**

Energieweg 8c | 4231 DJ Meerkerk | 0183 - 354225 | kroonvloereninsteen.nl

KROON
 VLOEREN IN STEEN

75 JAAR Daniël

Daniël bestaat dit jaar al 75 jaar! En wie jarig is trakteert... Daarom geven wij dit jaar elk nummer een of meerdere cadeaus weg aan een van onze abonnees. Bent u nog geen abonnee? Zorg er dan voor dat u dit zo snel mogelijk wordt! Ga naar www.jbgg.nl/daniel.

Als u voor 21 januari lid wordt, betaalt u slechts 23 euro voor het eerste abonnementsjaar. Dat is maar één euro per nummer!

75 jaar Daniël

jeugd bond
 verbindt jongeren

Reformatorische
Relatiebemiddeling

Op zoek naar een partner
in de reformatorische gezindte?

Tel.nr: 06 - 1732 9621
www.refo-relatie.nl

JOH.DEHEER
toetsen en meer, sinds 1898

**UW ORGEL- ÉN
PIANO SPECIALIST**

www.johdeheer.nl

Leeghwaterstraat 46/47
3364 AE Sliedrecht
Tel.: 0184-419 611

Nieuwe vloer nodig?

Onze collectie PVC, laminaat, Parket,
tapijt komen wij graag bij u thuis laten
zien, makkelijker kan toch niet?
06-19557166 info@devloerenkoning.nl

VerkeerstheorieVanWijngaarden

**AUTO THEORIE
ONLINE**

€9,95

www.verkeerstheorievanwijngaarden.nl

Laatste preken v JC Philpot 1-2 à €12,50
William Gadsby 1-3 à €12,50
Preken van John Kershaw 1+2 à €32,50
En meer! hetbraambos.nl 078-6933783

**Goedeboeken
nieuw en tweedehands
Kerkbuurt 30, Sliedrecht
0184-769003
www.goedeboeken.nl**

Begravenisonderneming
de Jongh

Voor een waardige en stijlvolle verzorging
van alleen begravenissen

Dag en nacht persoonlijk bereikbaar

Hardinxveld-Giessendam	0184 - 611 154
Waardenburg	0418 - 652 039
Werkendam	0183 - 701 017
Dordrecht e.o.	078 - 641 27 40
Nieuw-Lekkerland	0184 - 683 838

info@begravenisondernemingdejongh.nl
www.begravenisondernemingdejongh.nl

De Verrassing
Bungalowpark

Welkom terug op ons park!

Al 60 jaar
verrassend op Texel!

www.deverrassing.nl | 0222 31 89 06

HARKES
Begravenissen

Voorofscheweg 15a
2771 MA Boskoop
harkesbegravenissen.nl
0172 - 21 21 22

**WIJ VERZORGEN ALLEEN
BEGRAVENISSEN**

www.scheurfotokaarten.nl

Luxe fotokaarten voor elke gelegenheid.
Een scherpe prijs voor de verkoop op
uw eigen vereniging en/of goede doel.
0317-616735 / 06-51564461

De specialist in het milieubewust
isoleren van uw woning

**PROFIJT
ISOLATIE**

Energiestraat 7 7461 TZ RIJSSEN Tel: 0548 546055

Vloerisolatie
Spouwisolatie
Dakisolatie
Gevelisolatie

Profiteer nu!! landelijke subsidie

www.profijtisolatie.nl

Colofon

de Saambinder *Bewuste keuze*

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de
Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur: ds. G.J. van Aalst

Redacteuren: ds. B. Labee, J. van 't Hul

Redactiesecretaris: J. van 't Hul

Bijdragen van medewerkers

ds. G.J. van Aalst
Molendijk 136, 3286 BK Klaaswaal
T 0186-576990
E givanaalst@kliksafe.nl

Boeken ter recensie en vragen voor rubriek "Vraag en antwoord"

ds. B. Labee
Kerkewijk 115a, 3904 JA Veenendaal
T 0318-51 35 97
E b.labee@kliksafe.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk), berichten en meditaties:

J. van 't Hul
Lierdererf 19, 7364 BD Lieren
T 0651-622260
E jvthul@kliksafe.nl

**Aanlevertijd van kerknieuws en berich-
ten: uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór
de datum van verschijning van De Saam-
binder in de daarop volgende week.**

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk

Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening,
postbus 608, 3440 AP Woerden
T 0348-489900
E saambinder@cbgg.nl

Advertenties en familieberichten aan

Verloop drukkerij
postbus 33, 2950 AA Alblasserdam
T 078-6912899
E saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen uiterlijk donderdag
vóór de week van verschijning aange-
leverd te zijn. Rouwadvertenties uiterlijk
maandagmorgen 9 uur.

Advertenties € 1,40 per mm.
Familieberichten € 0,45 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 21% btw.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan:
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening
postbus 608, 3440 AP Woerden
T 0348-489900
E saambinder@cbgg.nl

Betalingen abonnementsgelden

IBAN: NL11 INGB 0000 0643 27 t.n.v. De
Saambinder-abonnementen te Woerden.

Abonnementenprijzen (bij vooruitbetaling):

voor Nederland: € 14,50 per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober)

voor het buitenland*: € 150,00 per jaar
*afwijkend tarief voor:

Canada: \$ 165, USA: \$ 140

Correspondentieadres Noord-Amerika

Mr. A.M. Berman
3340 Culp Rd. Unit 11
Vineland Stn. ON LOR 2E0
T 905 562 1331
E amberman47@gmail.com

Bezoek ook onze website
www.desaambinder.nl

De redactie behoudt zich het recht voor
ingezonden bijdragen, kerknieuws, berich-
ten en advertenties zonder overleg aan te
passen, in te korten of zonder opgave van
reden niet te plaatsen.

De redactie aanvaardt geen enkele
aansprakelijkheid betreffende de inhoud
van de advertenties en de (recensies van
de) aangekondigde boeken.

ELSKE WAARHEEN?

EVEN VERGEET ELSKE HAAR VERMOEIDHEID. ZE HOLT LANGS DE KERK EN KIJKT EN ZOEKT. MAAR ER IS GEEN FIETS TE BEKENNEN.

Ze blijft stilstaan en staart besluiteloos naar de muur. Wat moet ze doen? Naar huis lopen! Natuurlijk, er zit niets anders op. Vader zal wel boos zijn, de fiets is nog geen half jaar oud. Maar wat kan ze er aan doen? Hij stond op slot. Even lijkt het mooie in de kerk verdwenen te zijn. Ze moet de lange weg naar huis door de sneeuw en de snijdende wind. Dat komt ervan, als je boos wegloupt.

Ze trekt haar capuchon nog wat dichtër over haar hoofd en stopt haar handen in de zakken van haar jas. Al gauw voelt ze de erge vermoeidheid weer. Haar wangen gloeien, ondanks de kou. Ze zou zo ergens willen neervallen, op een stil plekje. Maar het kan niet, ze moet naar huis. Het is koud en donker... En dan klinkt het weer in haar: 'Elske, waar dan heen? Tot Hem alleen!' En uit haar hart komen alleen maar de woorden: 'Heere, helpt U toch!'

Elske strompelt de cafetaria binnen. Jammer genoeg kan ze niet door de voordeur, want ze heeft geen sleutel. Zonder op iets of iemand te letten, loopt ze naar de deur die in de gang uitkomt. Vader ziet haar binnenkomen en schrikt... Vlug gaat hij achter Elske aan, die juist de trap oploopt. Het gaat langzaam, alsof ze heel, heel moe is. Vader zegt nog niets. Pas als ze boven zijn, klinkt zijn bezorgde stem: 'Elske, kind, waar ben je al die tijd geweest? En wat heb je?' Elske keert zich naar haar vader en haar ogen kijken hem zo vreemd aan. Hoort ze zijn bezorgde stem? Zomaar begint ze weer te huilen.

Treinramp

Na een korte stop rolde onze
levenstrein weer een nieuw jaar in.

In de negentiende eeuw was eens een vreselijke treinramp in Frankrijk het gesprek van de dag. Een locomotief was ontspoord en in de diepte gestort. Een lange rij wagons vol met reizigers werd meegesleurd. Het nieuws drong ook door in buurland Duitsland. De Elberfeldse dominee Krummacher zag in het ongeluk een boodschap voor zijn gemeente. Hij begon zijn preek. 'Gemeente, we zijn allen ontroerd door de ramp in Frankrijk. Meer dan veertig mensen zonken plotseling in de afgrond neer. Hoeveel van hen hebben zorgeloos en losbandig geleefd? Waren er ook bij met een levende hoop? De mens met al zijn uitvindingen kan zich niet losmaken uit de hand van God. Hij regeert. Wat moet er toch van ons worden als Hij Zijn beschermende hand even van ons aftrekt? Bij wie zijn we dán veilig?'

Wij leven in 2021. De stationnetjes 'Kerst' en 'Oud en Nieuw' zijn voorbij. We stonden éven stil. We keken éven terug. We hoorden éven de namen van overledenen in de gemeente. En onze levenstrein dendert (éven?) door. Ja, het leven eist je op. Corona vraagt aanpassingen en geduld. Als het maar goed gaat met mijn familie... Maar de levenstrein gaat verder en we moeten mee. Dat is niet erg, als we maar wel in de goede trein zitten. En niet in de ramptrain op dood spoor. Anders wordt je reis een dodenrit. Laat Gods Woord je kompas zijn en Jezus de Leidsman.

Want de preek was nog niet klaar. 'Gemeente, er stoomt nóg een spoortrein door de wereld. De locomotief met de leus van deze eeuw: vooruitgang-zonder-God. Die trein sleurt een grote massa mensen achter zich aan. O reiziger, die door deze onzichtbare locomotief wordt meegesleept, laat u waarschuwen!'

Lezer, de goede reis en behouden aankomst toegewenst.

Ds. Labee over:

Het ambt van ouderling

Waarom worden ouderlingen vaak verkozen uit al dienende diakenen?

Is er geen opleiding voor dit ambt nodig in onze tijd?

Wat moeten we verstaan onder 'wel' regeren?

Kandideren

Diverse lezers hebben vragen ingezonden rond het ambt van ouderling. Heel in het kort willen we er iets over schrijven. Graag verwijzen we daarbij naar uitvoeriger informatie, zoals bijvoorbeeld te vinden is in het mooie boek 'Gereformeerd kerkrecht in kort bestek', toelichting op de Dordtse Kerkorde (ds. W. Silfhout, Den Hertog Houten).

De verkiezing van ouderlingen is in het kerkelijk leven een gewichtige zaak. Christus, de Koning van Zijn Kerk, wil Zijn gemeente verzorgen door middel

van de ambtsdragers! Terwijl Rome de leden rechteloos had gemaakt, leerde Calvijn (1509-1564) op grond van de Heilige Schrift (Hand. 6 en 14:23) dat de verkiezing behoort aan de gemeente, onder leiding van de kerkenraad. De Synode van Dordrecht (1618-1619) bepaalde in artikel 22 van de Dordtse Kerkorde dat de ouderlingen (en diakenen) door het 'oordeel des kerkenraads' gekozen moesten worden. Men was ongetwijfeld wat benauwd voor de volkskeuze. Toch kreeg de gemeente invloed, want men voegde toe: 'of een dubbel getal, om het halve deel bij de gemeente verkoren te worden'. Dat laatste is vanaf 1834 algemeen gebruik geworden. Dat er regelmatig diakenen kandidaat staan voor ouderling is het gevolg van het gewicht van dit ambt. Het Convent van Wezel (1568) woog de Bijbelse gegevens (1 Tim. 3:2-7 en Tit. 1:5-9) en stelde deze eisen: een onbestraffelijk leven, zuivere religie, uitstekende godzaligheid, geestelijke wijsheid en zo mogelijk kennis van burgerlijke zaken. In biddend opzien wordt tijdens een kerkenraadsvergadering - na aanroeping van Gods Naam - schriftelijk gestemd over kandidaten. En het behoeft geen betoog dat men dan soms graag diakenen die met enige stichting mogen dienen, kandideert.

Studeren

In de geschiedenis van Gods Kerk heeft men vaker gedacht

aan enige opleiding voor de ouderlingen. Ds. J. Koelman (1632-1695) wilde zelfs een soort examen invoeren! En iemand als ds. A.C. van Raalte (1811-1876) begeerde ook een opleiding vóór het plaatsnemen op het dubbelgetal. Toch heeft de lijn van de Reformatie, waarin Godsvreze en praktische levenswijsheid voorop stonden, altijd de overhand behouden. Dat neemt niet weg dat studeren in de Heilige Schrift nadrukkelijk wordt geboden. We lezen in het bevestigingsformulier onder meer: 'Om hetwelk te doen, de ouderlingen schuldig zijn Gods Woord naarstig te doorzoeken, en zichzelf geduriglijk te oefenen in de overlegging van de verborgenheden des geloofs.' Ook het verdiepen in allerlei andere zaken, om pastoraal de gemeente te kunnen 'verzorgen', is - zeker in onze tijd - nodig. Allerlei ambtelijke handreikingen en ambtsdragersbijeenkomsten zijn daarbij nuttig. Waarbij we nadrukkelijk de kanttekening plaatsnemen dat een ambtsdrager zijn eerste taak in (evt.) huwelijk en/of gezin niet mag verwaarlozen. En als we dit schrijven, weet elke ambtsdrager hoe dát wel eens spant...

Waarderen

Een vraagsteller had diepgaand nagedacht over de woorden 'Dat de ouderlingen die wel regeren, dubbele eer waardig geacht worden, voornamelijk die arbeiden in het Woord en de leer'. Inderdaad moeten we hier lezen 'de goed leidinggevende' oudsten of ouderlingen. Het gebruikte Griekse werkwoord voor arbeiden, betekent eigenlijk 'hard werkenden' of 'zwoegenden'. Blijkbaar is het ambt niet een erebaan, maar is er zorg en strijd aan verbonden. Wat is het nodig te weten dat men 'wettiglijk van Gods gemeente, en mitsdien van God Zelfen' geroepen is! De ouderlingen die op Bijbelse wijze trouw mogen dienen, moeten dubbel in waarde gehouden worden. Bijzonder wordt er hier gewezen naar de ouderlingen die naast het regeerambt ook 'leren'. Met de laatsten worden dan de predikanten, de dienaren van het Woord, aangewezen.

Lezer(es), mogen we vragen om gebed voor de ouderlingen (en diakenen)? Als deze weken velen bevestigd zullen worden, moet de bede maar zijn: 'Dat zij hun ambt en plicht, o Heer', getrouw verrichten, tot Uw eer; dat Uwe gunst hun werk bekroon; Uw Geest hen leid; en in hen woon.'

VRAAG?

Heb jij/hebt u ook een vraag? Mogelijke vragen over onderwerpen binnen de doelstelling van De Saambinder kun jij/kunt u mailen naar ds. B. Labee of hem per post toezenden (zie colofon). Er volgt -zo mogelijk- altijd een reactie.

Echter alleen als de redactie het waardevol acht voor de lezers, volgt een antwoord op jouw/uw vraag in een nummer van De Saambinder.

Graag wel wat geduld. Er liggen nog tientallen vragen op een reactie te wachten.

